

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

nr. 84.739 van 18 januari 2000

A. 33.586/V-1189

A. 33.587/V-1190

In zake : **de Vaste Commissie voor Taaltoezicht**

die woonplaats kiest bij
Mr. Jacques PUTZEYS, advocaat,
Sint-Bernardusstraat 98
1060 Brussel,

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd
door de Staatssecretaris voor Energie,
toegevoegd aan de Minister van Mobiliteit
en Vervoer.

die woonplaats kiezend bij
Mrs B. en L. CAMBIER, advocaten,
J.B. Meunierstraat 22
1050 Brussel,

Tussenkomen de partij :

het Studiecentrum voor Kernenergie

dat woonplaats kiest bij
Mr. D. D'HOOGE, advocaat,
H. Wafelaertstraat 45-51
1060 Brussel.

DE RAAD VAN STATE, Ve KAMER,

Gezien de verzoekschriften, het ene gesteld in het Nederlands, het andere in het Frans, die de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (hierna afgekort : V.C.T.) op 8 oktober 1985 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van de impliciete weigering van de Staatssecretaris voor Energie om de taalkaders van het

Studiecentrum voor Kernenergie (hierna afgekort : S.C.K.) vast te stellen;

Gezien het verzoekschrift van 19 augustus 1986, waarbij het S.C.K. vraagt als tussenkomende partij te mogen optreden;

Gelet op de beschikking van 26 augustus 1986, die de tussenkomende partij tot de debatten toelaat;

Gezien de memories van antwoord en van wederantwoord;

Gelet op de beschikking van 18 november 1987 tot voeging van de zaken;

Gezien de verslagen opgemaakt respectievelijk door Mevr. F. GEENS, eerste auditeur en de heer J. SALMON, auditeur, op grond van artikel 12 van de algemene procedureregeling;

Gelet op de beschikking van 25 mei 1988 die de neerlegging ter griffie van de verslagen en van de dossiers gelast;

Gelet op de kennisgeving van de verslagen aan partijen en gezien de laatste memories van de verzoekende partij en de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 3 november 1992 waarbij de door de auditeur-generaal aangewezen lid van het auditoraat wordt gelast een aanvullend verslag op te stellen;

Gelet op het verslag opgemaakt door Mevr. F. GEENS, eerste auditeur, op grond van artikel 13 van de algemene procedureregeling;

Gelet op de beschikking van 4 juli 1994 die de neerlegging ter griffie van het aanvullend verslag en van de dossiers gelast;

Gelet op de kennisgeving van het aanvullend verslag aan partijen;

Gezien de laatste memories van de verzoekende partij en van de verwerende partij;

Gezien de memories van de tussenkomende partij;

Gelet op de beschikking van 30 september 1999, waarvan aan partijen kennis is gegeven en waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 26 oktober 1999;

Gehoord het verslag van de Heer J. DE BRABANDERE, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. P. DE MAEYER, advocaat, die voor de verzoekende partij verschijnt, van Mr. L. CAMBIER, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt, en van Mr. VANDENDRIESSCHE, advocaat, die voor de tussenkomende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de Heer M. ROELANDT, auditeur-generaal;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Over de ontvankelijkheid van de beroepen :

1.1. Overwegende dat, bij brief van 10 april 1985, de voorzitter van de V.C.T., in opdracht van dit orgaan en met verwijzing naar artikel 14, tweede lid, van de

gecoördineerde wetten op de Raad van State, de Staatssecretaris voor Energie heeft aangemaand om de taalkaders van het S.C.K. vast te stellen in uitvoering van de op 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken; dat aangezien de voornoemde Staatssecretaris, na het verstrijken van een termijn van vier maanden, nagelaten heeft een beslissing te nemen, de V.C.T. op 5 september 1985 in verenigde afdelingen beslist heeft tegen dit als afwijzende beslissing beschouwde stilzwijgen een annulatieberoep in te stellen;

1.2. Overwegende dat de verwerende partij in een aanvullende memorie verklaart dat zij verzaakt aan haar vorige geschriften van de procedure waarin zij tot de niet-ontvankelijkheid van de vordering besluit, zoals zij ook afstand verklaart te doen van haar argumentatie die ertoe strekt aan te tonen dat de S.C.K. niet onder het gezag van de openbare macht zou staan;

1.3. Overwegende dat gelet op de zoëven vermelde afstand van de excepties door de verwerende partij, ermede kan worden volstaan vast te stellen dat de exceptie gegrond op het niet-publiek karakter van het S.C.K. samenvalt met de grond van de zaak, waar de vraag aan de orde is of het S.C.K., als instelling bedoeld onder artikel 1, § 1, 1° of 2° van de gecoördineerde taalwetten, verplicht is taalkaders te hebben; dat de vraag of het S.C.K. een instelling van publiek recht in de gewone betekenis is daarmee verband houdt doch ter zake niet dienend is, daar de V.C.T. niet de vernietiging vordert van een beslissing van een bestuursorgaan van het S.C.K., wel van een impliciete weigeringsbeslissing van een orgaan van de uitvoerende macht; dat de vraag of ter zake wel een beslissing genomen moest worden weerom de grond

van de zaak aangaat; dat het tenslotte krachtens artikel 60, § 1, van de gecoördineerde taalwetten tot de wettelijke opdracht van de V.C.T. behoort te waken over de toepassing van die wetten, ook de weigering om de nodige maatregelen op dat stuk te treffen te doen sanctioneren en geen bepaling wat haar betreft de toepassing van artikel 14, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State uitsluit;

Over de gegrondheid van het beroep :

2.1. Overwegende dat de verzoekende partij in een enig middel aanvoert dat de weigering om de taalkaders van het S.C.K. vast te stellen een schending uitmaakt van de op 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, inzonderheid van hun artikelen 1, § 2, 2°, en 43 tot 46; dat te dien aanzien de verzoekende partij betoogt dat het S.C.K. belast is met een opdracht die de grenzen van een privé-onderneming overschrijdt en haar werd toevertrouwd in het algemeen belang door de openbare machten, onder meer in zoverre het, op verzoek van de overheid, belast is met het op zich nemen van elk speurwerk of elke coördinatie hiervan waarbij de middelen van het S.C.K. kunnen worden gebruikt (artikel 3, 3°, van de statuten) en met het uitvoeren op verzoek van de regering, van toezichts- en nazichtsverrichtingen van technische aard (artikel 4, 3°, van de statuten); dat zij verder stelt dat, aangezien het Centrum onder het gezag van een openbare macht staat, het dus onder de toepassing valt van de bepalingen van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken die betrekking hebben op de organisatie van de diensten, de rechtspositie van het personeel en de door dit laatste verkregen rechten, en dat het Centrum derhalve voorzien dient te zijn van

door de Koning, op voordracht van de Minister van Economische Zaken vastgestelde taalkaders;

2.2. Overwegende dat volgens de tussenkomen­de partij de activiteit van het S.C.K. niet die is van een openbare dienst en dus ook geen opdracht is die de grenzen van een privé-onderneming overschrijdt, dat de staatstussenkoms­te bij het S.C.K. ook niet betekent dat het een opdracht vervult welke de wet of de openbare macht het hebben toevertrouwd in het algemeen belang; dat, volgens de tussenkomen­de partij, het S.C.K. louter een privaatrechtelijke instelling is, opgericht overeenkomstig de wet van 27 juni 1921 en geen openbare dienst; dat voorts volgens de tussenkomen­de partij het Centrum niet onder het gezag van een openbare macht staat, zoals de verzoekende partij beweert, omdat het feit dat vele administratieve overheden het aanspreken om bepaalde opsporings-, toezichts- of nazichtsverrichtingen uit te voeren op zichzelf strijdig is met de idee zelf dat deze openbare machten gezag zouden hebben over het Centrum; dat de overeenkomst van 1 februari 1963 met de Staat waarop de verzoekende partij zich beroept, alleen beoogt toezicht door de Staat mogelijk te maken op de aanwending van de verleende subsidies; dat de krachtens die overeenkomst aangestelde regeringscommissarissen de beslissingen van de raad van beheer niet kunnen beïnvloeden en de Minister -die zich niet in de plaats kan stellen- zich tegen die beslissingen alleen kan verzetten, na beroep van de regeringscommissaris, als het de aanwending van subsidies betreft; dat zulks volgens de tussenkomen­de partij ook het geval is voor de andere bepalingen van de voormelde overeenkomst; dat volgens de tussenkomen­de partij ook uit de wet van 2 februari 1982 tot toekenning van zekere bijzondere machten aan de Koning en het ter uitvoering daarvan genomen koninklijk besluit nr. 99 van 18 oktober 1982 tot sanering van de financiën van

het S.C.K. geen argumenten kunnen worden geput ten voordele van de stelling van de verzoekende partij, daar dit besluit de regering een bevoegdheid tot indeplaatsstelling verleent die beperkt is tot het uitwerken van financiële herstelmaatregelen en dit alleen voor het geval de raad van beheer vóór 20 november 1987 de noodzakelijke maatregelen niet zou hebben voorgesteld; dat, overigens, indien het koninklijk besluit nr. 99 van 18 oktober 1982 een instelling zou hebben opgericht in welk bestuur het overwicht van de Staat wordt vastgesteld, zulks zou zijn gebeurd in strijd met de machtigingswet van 2 februari 1982;

2.3.1. Overwegende dat artikel 1, §§ 1 en 2, van de op 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken als volgt luidt :

" Artikel 1, § 1. Deze gecoördineerde wetten zijn toepasselijk :

1° op de gecentraliseerde en gedecentraliseerde openbare diensten van de Staat, van de provinciën, van de agglomeraties, van de federaties van gemeenten en van de gemeenten, voor zover zij inzake taalgebruik niet beheerst worden door een andere wet;

2° op de natuurlijke en rechtspersonen die concessiehouder zijn van een openbare dienst of die belast zijn met een taak die de grenzen van een privaat bedrijf te buiten gaat en die de wet of de openbare machten hun hebben toevertrouwd in het belang van het algemeen;

(...)

§ 2. De onderscheiden diensten, (...)

Tenzij zij onder het gezag van een openbare macht staan, zijn de in § 1, 2°, bedoelde personen niet onderworpen aan de bepalingen die in deze gecoördineerde wetten betrekking hebben op de organisatie van de diensten, op de rechtspositie van het personeel en op de door dit laatste verkregen rechten".

2.3.2. Overwegende dat uit voormeld artikel 1, § 2, tweede lid, volgt dat, indien zij onder het gezag van een openbare macht staan, de in artikel 1, § 1, 2°, bedoelde rechtspersonen wel onderworpen zijn aan de daarin genoemde bepalingen van de gecoördineerde taalwetten, daaronder begrepen de artikelen 43 tot 46, welke tot het vaststellen van taalkaders verplichten;

2.3.3. Overwegende dat de Raad van State voor het beantwoorden van de vraag of het S.C.K. aan de voormelde bepalingen onderworpen is, in beginsel zelf niet dient te onderzoeken of het S.C.K. een openbare dienst of instelling is in de betekenis die normaal aan die woorden wordt gehecht, daar de gecoördineerde taalwetten zelf bepalen welke fysieke of rechtspersonen eraan onderworpen zijn; dat artikel 1 van die wetten trouwens een duidelijk onderscheid maakt in zijn paragraaf 1 tussen 1° enerzijds de al dan niet gedecentraliseerde openbare diensten waaronder ook begrepen zijn de zogenaamde "openbare instellingen" (cf. advies van de Raad van State bij artikel 1 van het ontwerp van taalwet in bestuurszaken, Kamer, zitting 1961-1962, nr. 331/1), en 2°, de andere, zelfs natuurlijke personen en rechtspersonen van privaatrecht (cf. o.m. Verslag van de Commissie voor Binnenlandse Zaken, Kamer, zitting 1961-1962, 331, nr. 2, blz. 6-7) voor zover deze belast zijn met een taak die de grenzen van een privaatrechtelijk bedrijf te buiten gaat en die hen van overheidswege is toevertrouwd;

2.3.4.1. Overwegende dat de eerste vraag welke ter zake rijst die is of het S.C.K. belast is met een opdracht van algemeen belang die hem is toevertrouwd door de overheid; dat de artikelen 3 en 4, vormende titel II van de statuten van het S.C.K., die bij koninklijk besluit van 23 juli 1957 werden goedgekeurd, in hun redactie die van kracht was op het tijdstip dat het voorliggende beroep werd ingesteld, als volgt luiden:

" Titel II. - Doel.

Art. 3. Het Studiecentrum heeft voor taak :

1° alle navorsing in verband met de toepassingen van de kernenergie te ondernemen, alsmede de wetenschappelijke en technische studie van dergelijke toepassingen te bevorderen en aan te moedigen;

2° onderzoekingen op het gebied van speerpunttechnologie te ondernemen in het raam van andere onderwerpen die voorkomen op de wetenschappelijke en technische programma's van het land;

3° op verzoek van de overheid, elk speurwerk of coördinatie hiervan waarbij de middelen van het S.C.K. kunnen worden gebruikt, op zich te nemen.

Art. 4. Binnen het bestek van zijn taak bestaat de bedrijvigheid van het Studiecentrum hoofdzakelijk :

1° A. Wat de in artikel 3, 1°, bepaalde taak betreft :

a) in het verzamelen en bijhouden van de wetenschappelijke en technische dokumentatie;

b) in het ondernemen van studiën, onderzoekingen en werkzaamheden van wetenschappelijke, technische en technologische aard;

c) in het bevorderen, het aanmoedigen en het subsidiëren van studiën en onderzoekingen;

d) in het bevorderen van de opleiding van het gespecialiseerde personeel op alle trappen in de onderscheiden wetenschappen;

B. Wat de in artikel 3, 2°, bepaalde taken betreft : in het betrachten van de maximale benutting van zijn potentieel aan technische middelen en aan personeel, zonder de normale afwikkeling van de in artikel 3, 1°, bepaalde activiteiten te hinderen en in coördinatie met de andere bestaande instellingen en met de industrie;

2° in het ter beschikking stellen ten behoeve van elke belanghebbende persoon of elke belang-hebbende instelling, op de door het Studiecentrum gestelde voorwaarden, van de uit zijn werkzaamheden voortvloeiende produkten, van de door hem, eventueel samen met derden, genomen octrooien, alsmede van de uitslagen van zijn studiën, onderzoekingen en werkzaamheden;

3° in het uitvoeren, eventueel, op verzoek van de regering, van toezichts- en nazichtsverrichtingen van technische aard";

dat die statutaire doelstellingen duidelijk wijzen op een opdracht van algemeen belang, aan het S.C.K. toevertrouwd door de overheid; dat het overigens algemeen bekend is dat alles wat met kernenergie te maken heeft van groot economisch en strategisch belang is terwijl de gevaren welke de kernenergie voor de bevolking kan meebrengen ontegensprekelijk een zaak van de overheid zijn;

2.3.4.2. Overwegende dat hierbij ook moet worden vastgesteld dat de werkingskosten van het S.C.K. bijna integraal (ca 95 %) werden gedekt door overheidssubsidies, zoals bij de totstandkoming van de taalwet van 1963 in de Kamer van Volksvertegenwoordigers werd opgemerkt door Volksvertegenwoordiger Harmel (Kamer, Parl. Hand., 1962-1963, 11 juli 1963, blz. 7);

2.3.4.3. Overwegende dat artikel 19 van de statuten van het S.C.K. bepaalt dat benevens de in de statuten voorgeschreven bepalingen, zijn betrekkingen met de openbare besturen geregeld worden door middel van een met de Minister van Economische Zaken en Energie te sluiten overeenkomst, die zodoende niet kan worden beschouwd als een louter privaatrechtelijke overeenkomst, maar als een aanhangsel van de statuten; dat de overeenkomst, ter uitvoering van die statuutsbepaling ondertekend op 1 februari 1963, wier preambule overweegt "dat de uitbreiding der toepassingen van de kernenergie zeer belangrijk is voor 's lands economie", in haar artikel 1 bepaalt dat de toelagen van de Staat -die zoals reeds vermeld het overgrote deel van de werkingskosten uitmaken- niet mogen worden aangewend voor doeleinden die de goedkeuring van de Minister van Economische Zaken en Energie niet wegdragen;

2.3.4.4. Overwegende dat uit hetgeen voorafgaat dient te worden besloten dat het S.C.K. door de overheid belast is met een opdracht van algemeen belang die de grenzen van een privaat bedrijf te buiten gaat;

2.3.5. Overwegende dat de tweede vraag is of het S.C.K. onder het gezag van een openbare macht staat; dat, wat dat betreft, moet worden vastgesteld dat van de 31 leden waaruit de raad van beheer van het Centrum bestaat, volgens de statuten zoals zij golden toen het huidig beroep werd ingesteld, er 10 door de regering worden voorgedragen en 8 door de wetenschappelijke kringen van het onderwijs en van het onderzoek - waaronder een meerderheid als zuivere overheidsinstellingen beschouwd kunnen worden-; dat die leden blijkens artikel 7 door de Minister van Economische Zaken worden benoemd, aangezien volgens die bepaling door de zorgen van de Minister wordt voorzien in de vacatures; dat overigens, blijkens artikel 2 van de vorenvermelde, in uitvoering van de statuten gesloten overeenkomst van 1 februari 1963, de regeringsafgevaardigden de vergaderingen van de raad van beheer en van het bureau bijwonen, de raad van beheer moet worden bijeengeroepen telkens een regeringsafgevaardigde hierom verzoekt en dat krachtens artikel 3 elke regeringsafgevaardigde beroep kan instellen tegen de beslissingen waarvan hij oordeelt dat ze in strijd zijn met de wet, de statuten of het algemeen belang, over welk beroep beslist wordt door de Minister van Economische Zaken en Energie; dat nog volgens die overeenkomst de Ministers van Economische Zaken en van Financiën controle uitoefenen op de begroting en de rekeningen van het S.C.K.; dat de overeenkomst die diverse vormen van regeringscontrole niet uitdrukkelijk beperkt tot de aanwending van overheidsgelden en, zelfs al moet men ze als daartoe beperkt beschouwen, de omstandigheid dat het grootste deel van de werkingsmiddelen van het S.C.K. bestaat

uit overheidssubsidies meebrengt dat het toezicht van de overheid op de werking ervan bijna totaal is; dat ook de tweede vraag reeds aan de hand van de statuten zoals zij golden toen het voorliggende beroep werd ingesteld en aan de hand van de overeenkomst van 1963 bevestigend moet worden beantwoord; dat het dan ook overbodig is te onderzoeken in hoeverre het koninklijk besluit nr. 99 van 18 oktober 1982 tot sanering van de financiën van het S.C.K. en de wijzigingen daarvan bij de koninklijke besluiten nr. 191 van 30 december 1982 en nr. 515 van 31 maart 1987 de greep van de overheid op het S.C.K. hebben versterkt en in hoeverre die koninklijke besluiten conform de betreffende wetten tot toekenning van bijzondere machten aan de Koning zijn;

2.3.6. Overwegende dat uit het bovenstaande volgt dat het S.C.K. in de zin van artikel 1, § 1, 2°, van de gecoördineerde taalwetten een rechtspersoon is die belast is met een taak die de grenzen van een privaat bedrijf te buiten gaat en die de openbare machten hem hebben toevertrouwd in het belang van het algemeen, en dat het S.C.K., in de zin van artikel 1, § 2, van dezelfde wetten, ook onder het gezag van een openbare macht staat; dat het S.C.K. dan ook, als dienst waarvan de werkkring het ganse land bestrijkt, onderworpen is aan de bepalingen van die gecoördineerde wetten welke betrekking hebben op het instellen van taalkaders; dat het enig middel gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt de impliciete weigering van de Staatssecretaris voor Energie om taalkaders voor het Studiecentrum voor Kernenergie vast te stellen.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 11.000 frank, komen ten laste van de Belgische Staat.

Aldus uitgesproken in openbare terechtzitting van de Ve kamer van de Raad van State, op achttien januari tweeduizend, waar aanwezig waren :

de HH.	J. DE BRABANDERE,	kamervoorzitter,
	P. LIENARDY,	staatsraad,
	L. HELLIN,	staatsraad,
Mevr.	Chr. NOTEBAERT,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

Chr. NOTEBAERT.

J. DE BRABANDERE.